

Práce s pomůckou – návod

Prezentace pomůcky je vždy založena na **FUNKCI**, kterou chceme pomocí dané pomůcky u konkrétního dítěte podpořit.

Prioritní není tedy při práci poradce rané péče pomůcka jako taková (i běžná hračka se stává pomůckou právě v kontextu smyslu a cíle práce s ní), ale **ZPŮSOB** jejího použití u dítěte vzhledem k jeho obtížím a možnostem.

Viz. vzor - návod **Knížka o emocích**

Poradce při výrobě/volbě pomůcky tedy vychází z Individuálního plánu Klienta, dojednaných cílů a dohodnutých způsobů podpory.

Poté, co samostatně provede výběr pomůcky na pracovišti, případně využije předmět/hračku z domácnosti klienta, následuje:

1. Předvedení pomůcky rodiči a výklad, k čemu má daná pomůcka sloužit ve vztahu ke společné dlouhodobé práci a cílům spolupráce. Poradce provádě ve výkladu rodiči práci z minula s aktuální pomůckou (funkcí, způsobem) a také nastíní další krok pro příště. Ve výkladu je nezbytné rodiči objasnit **PROČ** pracovat právě s tímto typem pomůcky a co má následovat vzhledem k pravidlům PMV.

„Dnes mám pro Aničku tuto krabici se dvěma otvory, jeden je kulatý, druhý čtvercový. Jde o náročnější stupeň toho, kdy jsme pracovali minulý měsíc s krabicí s jedním kulatým otvorem, Anička už pochopila princip vyhazování, zvládne předmět aktivně do otvoru pustit, odhadne dobře vzdálenost, ví, že předmět v krabici po vhození znovu najde, treťí se do otvoru zvýrazněného reflexním olepením. Nyní budeme chtít, aby zvládla zrakem rozpoznání odlišných tvarů – míček a kostka – a vkládala je do příslušných otvorů. Budeme také podporovat přenos pozornosti mezi dvěma otvory umístěnými v ploše krabice, a také již pracujeme na větší ploše a chtěli bychom zapojit obě ruce pro vkládání na příslušné straně krabice. Podpoříme tím i koordinaci oko/ruka, což je jedna z věcí, kterou máme společně v plánu a často mluvíme o tom, jak je to pro další kroky důležité. Pokud by se Aničce podařilo to zvládnout, můžeme už příště přidat otvor dalšího tvaru a zkusit ho umístit i z boční nebo přední strany krabice, abychom podpořili práci s prostorovým vnímáním. Stále jde o práci v mikro prostoru do vzdálenosti 40cm.“

2. Vlastní ukázka práce (není nutné, lze s rodiči vyjednat, že zkusí sami, příště reflektujeme společně).
  - Např. když dítě spí, není ve formě, je již unavené po předchozí práci, případně chceme – li podpořit kompetence rodiče a dáváme najevo, že poradce si nechá příště předvést, jak se práce dařila od rodiče.

3. Pokud přímo pracujeme s dítětem, komentuje poradce reakce dítěte přímo v průběhu, nebo je po práci popíše a okomentuje pro rodiče.

„Anička nejprve zkoušela vložit kostku do kruhového otvoru, ale když jsme jí dvakrát předvedli (nápodoba ukázkou), kam patří, vkládala už správně. Celou dobu vkládání udržela zrakový kontakt pravého oka s otvorem – dívala se, jak vhadzuje. Levé oko bylo ve vnitřním koutku. Poté si ulevila očima, bylo vidět šilhání střídavě obou očí, novou kostku si brala po hmatu,

znovu ale zaměřila... Zapojila i levou ruku při vložení do levého otvoru, střídavě lepší pravou rukou vkládala i přes střed do leva. V závěru už pracovala jen podle slovního vedení – Máš kostičku, patří do otvoru na kostičku. Znamená to, že porozuměla i slovnímu označení a rozšířila si pasivní slovní zásobu a vizuální představu o pojem kostička...”

4. Pokud s pomůckou přímo nepracujeme, popíše poradce rodiči, jak by měla dle omezení a dovedností dítěte reakce vypadat (co by rodič měl vidět).

Je potřeba si uvědomit, že jedna pomůcka může sloužit k různým účelům: podpoře odlišných FUNKCÍ u různých dětí, ale je možné ji využít na různých úrovních náročnosti u jednoho dítěte, a také ZPŮSOB použití je jiné u každého dítěte (podmínky práce, poloha, polohovací či podpůrné pomůcky atd.).

Role poradce není v tom, aby zabavil dítě, ale opakoval činnosti v situaci, kdy rodič již dle instruktáže porozuměl smyslu a způsobu práce. Naopak je třeba ukončit práci s konkrétní pomůckou ihned po naplnění tohoto cíle (instruktáž rodiče), aby rodič při pozdější samostatné práci s dítětem v mezidobí mezi konzultacemi zažíval úspěch z práce s dítětem (nevytěžit jako poradce pomůcku během KVR, naopak ponechat rodiči zážitek, kdy je dítě motivované něčím novým)!!!

5. Shrnutí poradcem a ujistění se, že rodič porozuměl funkci a způsobu a nyní „ví jak na to“.

Vhodné je předat – zapojit rodiče v průběhu práce a podpořit ho v tom, že pracuje (předkládá dítěti) správně, dává dost času na reakci, upozornit na podmínky práce (poloha, vzdálenost, dopad světla atd., které tvořily rámec práce a je důležité je pro úspěch znovu vytvořit pro samostatnou práci rodiče s dítětem mezi KVR).